



Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Postoj odborov k zmluve TTIP – str. 3
- Z Regionálnych rád predsedov OZ KOVO – str. 4-5
- Preventívne opatrenia pri horúčavách – str. 6

„Ľudia dnes hľadajú viac, než vý-
pltnú pásku.

Chcú, aby sa s nimi zaobchádzalo
ako s ľudskými bytosťami.

Môže to znieť ako samozrejmá,
ale mnohým zamestnávateľom to ešte
nedošlo.“

Mitchell THALL

K ZMLUVE „TTIP“

Čo prinesie Európe pripravovaná obchodná
dohoda so Spojenými štátmi americkými a mali by
ju Európania vôbec prijať? Preklínaná aj vychvaľo-
vaná dohoda, ktorá postavila Európu do pozoru, je
po dlhých mesiacoch aj témou debaty Európskeho
parlamentu. Privrženci dohody hovoria, že podporí
hospodársky rast a oživí ekonomiku. Kritici, na-
opak, bijú na poplach. Tvrdia, že USA budú diktovať
európskemu trhu svoje pravidlá a že nás to v ko-
nečnom dôsledku poškodí.

Problémom sú najmä odlišné regulačné mecha-
nizmy, ktoré platia v USA a v Európe. Na starom kontinen-
te sú prísnejšie. Vládna obava, že do Európy napríklad
budú prúdiť lacnejšie a menej bezpečné potraviny.
Spornými sú tiež súkromné investičné tribunály, ktoré
majú slúžiť na ochranu zahraničných investícií. Nezod-
povedaných tak zostáva množstvo otázok, či plusy pre-
važujú nad mínusmi.

O Transatlantickom partnerstve v oblasti obchodu
a investícií (TTIP), ako sa dohoda s USA nazýva, roku-
jú europoslanci s tým, že by mali schváliť pre Európsku
komisiu odporúčania, ako ďalej postupovať pri vyjed-
návaní s americkou stranou. Cieľom je, aby neboli
oslabené štandardy únie v oblasti zdravia, ochrany
spotrebiteľov či sociálnych práv zamestnancov.

TTIP môže priniesť viacero pozitív. Okrem zrušenia
väčšiny ciel a kvót predovšetkým rozšíri vývozné príle-
žitosti pre európske podniky, čo podporí vznik nových
pracovných príležitostí. Už dnes sa vývoz podpisuje
pod 30 miliónov pracovných miest v EÚ, z toho 250
tisíc na Slovensku. Export spravidla vytvára pracovné
miesta s vyššou kvalifikáciou a vyššími mzdami.

Dohoda by mala byť výhodná aj pre slovenský au-
tomobilový priemysel. Odbúranie prekážok by malo
zvýšiť export európskych áut o 40 percent, z čoho
budú mať prospech nielen automobilky na Slovensku,
ale aj stovky podnikov, ktoré im dodávajú technoló-
gie, súčiastky či náhradné dielce. Zníženie nákladov
na obchod pomôže znížiť ceny a rozšíriť výber pre
spotrebiteľov. Na druhej strane, pružnejšia a vyspe-
lejšia ekonomika USA, reprezentovaná nadnárodnými
spoločnosťami, by mohla narobiť problémy niektorým
sektorom národných hospodárstiev, ako sú pôdohos-
podárstvo, potravinárstvo či spoločnosti, obchodujúce
s nerastným bohatstvom.

Dohoda by mala mať osobitnú kapitolu, venova-
nú malým a stredným podnikateľom. Mala by odbúrať
množstvo byrokratických prekážok, ktoré bránia týmto
podnikom pri vstupe na americký trh (clá, duplicitné
overovanie výrobných procesov a pod.) Druhá stránka
mince je, že veľa spoločností to nevydrží. „Tie, ktoré sa
nedokážu rýchlo prispôsobiť, sa na trhu nedokážu udr-
žať,“ povedal ekonóm Pavol KARÁSZ a upozornil, že

(Pokračovanie na str.2)

DOHODA V TRNAVSKEJ AUTOMOBILKE PSA TESNE PRED ŠTRAJKOM

Doslova 5 minút pred dvanástou sa podarilo v trnavskej automobilke PSA Peugot Citroën dospieť k dohode medzi manažmentom spoločnosti a zástupcami odborov z OZ KOVO. Vo štvrtok, 25. júna, sa po dlhom a únavnom rokovaní, trvajúcom až do polnoci, napokon obe strany dohodli- a to nielen na mzdových podmienkach, ale aj na ďalších podrobnostiach novej kolektívnej zmluvy, platnej na roky 2015- 2016. Stopli tak prípravu na ostrý štrajk, ktorý zamestnanci plánovali odštartovať v pondelok, 29. júna, od 6.hodiny ráno.

Výsledkom dohody medzi vedením podni-
ku, reprezentovaným generálnym riaditeľom
automobilky Rémi GIRARDONOM a zástupca-
mi odborov, na čele s predsedom OZ KOVO
Emilom MACHYNOM a predsedom Základnej
organizácie OZ KOVO PCAS Trnava Milanom
MINÁRECHOM, je predovšetkým mzdové prí-
lepšenie si zamestnancov. Tí, ktorí odrobili
v automobilke celý minulý rok, si v júli prílepšia
o jednorazovú odmenu 450 eur, ostatní adek-
vátym prepočítaním v závislosti od termínu
nástupu.

PRILEPŠIA SI

Od januára budúceho roku majú mať za-
mestnanci zvýšené platy až o 70 eur mesačne,
a to nasledovne: 30 eur do základnej mzdy, 15
eur garantovaná mesačná odmena a raz štvrt-
ročne vyplácaná odmena 75 eur. Podmienkou
tejto odmeny musí byť splnenie stanovených
hospodárskych výsledkov trnavskej automobil-
ky, ktoré sú podľa predsedu E.MACHYNU už
teraz nastavené tak, že na 99% si zamestnanci
od januára 2016 finančne prílepšia. „Trúfam si
povedať, že tých 70 eur zamestnanci skutočne
dostanú, aj keď súčasťou základnej mzdy nie je
celá suma.“ Keby to tak nebolo, na takúto do-
hodu by podľa neho nepristúpili. Odborári pôvod-
ne požadovali celoplošné zvýšenie základnej
mzdy o 60 eur. Nakoniec si vydobyli o desať eur

viac. Ročne by si tak mali zamestnanci prílepšiť
o 840 eur v hrubom.

K dohode sa vyjadril aj generálny riaditeľ
R. GIRARDON „Je to inteligentný kompromis,
ktorý berie do úvahy budúcnosť nášho závo-
du, jeho konkurencieschopnosť a zamestna-
nosť,“ povedal a dodal, že automobilka ešte v
tomto roku prijme do krmeňového stavu dvesto
zamestnancov na dobu neurčitú a sto ľudí na
dobu určitú.

ĎALŠIE VÝHODY

Okrem mzdových podmienok sa obe strany
dohodli aj na nových podmienkach využívania
osobného pracovného konta, ale aj na zlepše-
ní sociálnych vzťahov vo fabrike. Ako zdôraz-
nil predseda ZO OZ KOVO PCAS Trnava, M.
MINÁRECH, pri kolektívnom vyjednávaní novej
kolektívnej zmluvy mali až 90-percentnú pod-
poru výrobných zamestnancov a napriek tomu,
že bolo ťažké a vyčerpávajúce, považuje ho
za výhodné pre obidve strany. Zároveň ocenil
lepšiu štartovaciu pozíciu pri budúcoročnom
kolektívnom vyjednávaní, ktoré by podľa neho
malo byť teraz jednoduchšie: „Urobili sme vi-
acero dobrých dohôd aj v rámci všeobecnej časti
kolektívnej zmluvy. Upravilo sa konto pracovné-
ho času a budeme sa pravidelne stretávať so
zamestnávateľom na najvyššej úrovni, kde bu-

(Pokračovanie na str.2)



ZAZNAMENALI SME

- 2. jún 2015** – rokovanie Výborov Regionálnych rád predsedov OZ KOVO č. 1 a č. 2 v Piešťanoch
- 3. až 4. jún 2015** – dvojdnové zasadnutie predsedníctva Rady OZKOVO v Liptovskom Jáne
- 4. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti MC SYNCRO, Bratislava
- 5. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ZLIEVÁREŇ, Trnava
- 5. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti KAMAX, Bardejov
- 11. až 12. jún 2015** – spoločné zasadnutie českého OS KOVO a OZ KOVO v Znojme
- 16. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti STREIT, Trnava
- 16. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti MC SYNCRO, Bratislava
- 16. jún 2015** – zasadnutie Komisie pre rozširovanie KZVS na Ministerstve práce, soc. vecí a rodiny SR v Bratislave
- 18. jún 2015** – rokovanie Výboru Regionálnej rady predsedov OZ KOVO Banskobystrického kraja v Banskej Bystrici
- 18. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ZLIEVÁREŇ, Trnava
- 18. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti STREIT, Trnava
- 18. až 19. jún 2015** – dvojdnové zasadnutie Regionálnych rád predsedov OZ KOVO Prešovského a Košického kraja vo Vysokých Tatrách
- 19. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti PSA Peugeot Citroën, Trnava
- 19. jún 2015** – protestný pochod zamestnancov spoločnosti PSA Peugeot Citroën v Trnave
- 22. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti PSA Peugeot Citroën, Trnava
- 23. jún 2015** – rokovanie Výboru Regionálnej rady predsedov OZ KOVO Žilinského kraja v Žiline
- 23. jún 2015** – zasadnutie Rady OZ KOVO a Valné zhromaždenie zamestnancov OZK Service, s.r.o., v Žiline
- 24. jún 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti PSA Peugeot Citroën, Trnava
- 24. až 25. jún 2015** – dvojdnové zasadnutie Regionálnych rád predsedov OZ KOVO Banskobystrického a Žilinského kraja v Liptovskom Jáne
- 29. jún 2015** – zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady na Úrade vlády SR v Bratislave

DOHODA V TRNAVSEKJ AUTOMOBILKE PSA TESNE PRED ŠTRAJKOM

(Dokončenie z 1. strany)

deme prejednávať požiadavky zamestnancov.

Pripomeňme, že náročné a dlhotrvajúce vyjednávanie novej kolektívnej zmluvy sa v automobilke začalo v januári tohto roku. Na stretnutiach sa v polovici apríla zúčastnil aj nestranný sprostredkovateľ, ktorého nominovalo ministerstvo práce. Aj napriek tomu k dohode nedošlo. Štrajkovú pohotovosť vyhlásili odborári koncom mája a 19. júna zorganizovali protestný

pochod zamestnancov mestom Trnava (písali sme o ňom v minulom čísle).

Spoločnosť PSA Peugeot Citroën Slovakia vyrobila v uplynulom roku vyše 255 tisíc vozidiel. Trnavské výrobné centrum tak medziročne zvýšilo objem výroby o 2,7 percenta. Automobilka v Trnave stabilne vytvára 3,5 tisíc priamych pracovných postov, kmeňových zamestnancov má 2 700.

(Foto a text: af, Sita)



K ZMLUVE „TTIP“

(Dokončenie z 1. strany)

na Slovensku sú stredné a malé firmy kapitálovo veľmi slabé. „Väčšinou majú cudzie zdroje, nemajú možnosť výraznejšie investovať do svojej konkurencieschopnosti, do výskumu. Ťažko potom dokážu prežiť,“ doplnil. Väčšia konkurencia by mala viesť aj k zníženiu cien tovarov, čo prívítajú najmä spotrebiteľia, ekonóm však podčiarkol, že dnes je zložité odhadovať, ako sa budú vyvíjať ceny po naštartovaní liberalizácie vzájomného obchodu.

V rámci TTIP dohody má dôjsť aj k zjednoteniu štandardov, vrátane potravinárskych. Problémom je najmä dodržiavanie štandardov potravinovej bezpečnosti. „Len ťažko si predstaviť, že USA sa prispôbia náročnejším európskym normám a nebudú sa domáhať väčšej akceptácie ich štandardov,“ povedal pred časom šéf Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, Milan SEMANČÍK. Odlišný prístup majú napríklad v USA na bitúnkoch pri umývaní zabitých tiel. Ako uviedol šéf Štátnej veterinárnej a potravinovej správy, Jozef BIREŠ, v USA používajú na bitúnkoch recyklovanú vodu, v Európe pitnú vodu. Podľa Bireša vraj Američania pitnú vodu nebudú používať. Diskusie vyvoláva aj označovanie geografického pôvodu potravín. Z mnohých strán sa šíria hlasy, že v rámci tejto dohody ide najmä o pretačenie GMO plodín do zatiaľ trucuajúcej Európy. Keď tak pozorujeme túto úpornú snahu vnútri nám niečo výhodné, mali by sa nám rozblikať všetky výstražné kontrolky. Celý proces je veľmi netransparentný. Okruh subjektov, ktoré majú k dispozícii informácie o rokovaniach, je mimoriadne striktné obmedzený a ani volení zástupcovia občanov k nim nemajú prístup.

Jednou z najsposnejších tém je aj ochrana investícií formou arbitrážnych súdov. Tieto arbitráže by sa mali zabudovať do dohody TTIP. Investori by tak mohli žalovať štáty napríklad za zmarenie investície. Je však obava, že dôsledkom arbitráží bude oslabenie suverenity štátov v prípadoch, keď budú chcieť regulovať verejný záujem. Petra NĚMCOVÁ z českej kampane „Špatný v TTIP“ nedávno uviedla, že ide o „akési súkromné tribunály, ktoré obchádzajú právny poriadok jednotlivých krajín. Dávajú prístup k neverejným arbitrážnym súdom privilegovanej skupine zahraničných investorov“.

Proti prijatiu dohody s USA sa spustila už dávnejšie petícia. Podpísalo ju viac ako 2,3 milióna občanov Európskej únie. Najnovšie sa na Európsky parlament obrátili signatári petície, ktorí združujú 483 orga-

nizácií z celej Európy, vrátane piatich zo Slovenska. Europoslancov žiadajú, aby prinajmenšom spomínaný systém arbitráží v TTIP v akejkoľvek forme odmietli.

Európsky parlament na svojom rokovaní 9. júla tohto roku sformuloval požiadavku vniesť viac svetla do prípravy dohody a neoslabovať štandardy, ktoré platia v EÚ. Dôsledne by mali byť chránené práva spotrebiteľov či zamestnancov. Odporúčania europoslancov však nie sú pre vyjednávačov Európskej komisie záväzné. Je len na nich, či ich zohľadnia pri rokovaniach s americkou stranou. „Ak má byť globalizácia prínosná pre občanov, nemôže byť ponechaná len v rukách vyjednávačov. Preto sme pripravili toto uznesenie a stanovili zásady pre druh obchodnej dohody, ktorú by Komisia mala uzatvoriť,“ povedal spravodajca Bernd LANGE z tábora európskych socialistov s tým, že europarlament dal návrh, akú dohodu chce, lebo inak ju odmietne.

Analýtik Radovan GEIST z portálu EurActiv.sk však upozornil, že dnes je ešte ťažké povedať, čo v zmluve TTIP bude a čo nie. „Je to typ dohody, pri ktorej platí, že pokiaľ nie je dohodnuté všetko, nie je dohodnuté nič. Americká strana povedala, že pre ňu nedáva zmysel zmluva bez arbitrážnych súdov,“ povedal analytik.

V prijatých odporúčaníach europoslancov sa tiež hovorí, že nemôže dôjsť k dohode v oblastiach, v ktorých sa americké štandardy výrazne líšia od štandardov platných v EÚ. Ide o normy, upravujúce povolenie chemikálií, geneticky modifikovaných organizmov, používanie hormónov u hovädzieho dobytky alebo využívanie chemických látok, ktoré narušajú endokrinný systém. Aj keď odporúčania pre eurokomisiu nie sú záväzné, R. GEIST nevyhlásil, že v dohode sa nakoniec objavia aj kontroverzné veci s odôvodnením, že pre nezhodu s čiastkovou vecou nie je možné potopiť celú dohodu, a preto sa snaží europarlament vstupovať do jej prípravy už teraz.

O dokumente TTIP sa vyjednáva už od roku 2013. Rozhovory boli utajené, až po kritike sa informácie o ňom začali sčasti sprístupňovať. Konečný text dohody bude musieť schváliť europarlament. Ak ju Európsky parlament aj americký Kongres schvália, pôjde o najväčšiu dohodu svojho druhu na svete. Zmluva by mala podľa odhadov priniesť ekonomike štátov EÚ 120 miliárd eur, 90 miliárd tej americkej a zvyšku sveta 100 miliárd eur. TTIP ale vyčítajú to, že posilní pozíciu nadnárodných korporácií, obmedzí demokraciu a sťažá úlohu národných vlád pri regulácii trhu v prospech občanov. (r, Hn, Pravda)

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 25. 9. 2015

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavol KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPCA, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján Šlauka. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Lupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z odborárskej kuchyne

POSTOJ ODBOROV K TTIP

Európsky parlament v júli, pomerom hlasov 436 za a 241 proti, schválil rezolúciu, ktorou de facto odporučil Európskej komisii pokračovať v rokovaní o obsahu Transatlantického partnerstva v oblasti obchodu a investícií medzi USA a EÚ, tzv. TTIP, s výnimkou systému ISDS – (Investor state Dispute Settlement), ktorý však parlament tiež neodmietol, iba ho odporučil reformovať. Európsku petíciu občanov za zastavenie rokovaní o TTIP medzičasom podpísalo už vyše 2 333 000 Európanov.



Utajenosť rokovaní o TTIP celkom logicky vytvára priestor pre podnecovanie rôznych mýtov a vytváranie negativistického postoja k akejkoľvek forme dohody. Na druhej strane, aj to málo publikovaných informácií o obsahu dohody vyvoláva odôvodnené pochybnosti

o výhodnosti takejto dohody pre Európu, a najmä pre európskych občanov. Ide predovšetkým o oblasti, ktoré sa priamo dotýkajú bežného života občanov, ako sú pracovné a sociálne štandardy, štandardy ochrany zdravia a bezpečnosti, životného prostredia, kvality potravín apod. Existujú obavy, že TTIP sa stane nástrojom bezprecedentnej deregulácie štandardov, dosiahnutých v Európskej únii a dôjde k upusteniu od princípov prevencie, uplatňovanému napr. pri ochrane zdravia v Európe a k jeho nahradeniu americkým princípom následku.

Európsky parlament vo svojom júlovom uznesení prijal niektoré z odporúčaní EOK (Európska odborová konfederácia), týkajúce sa napríklad zakotvenia niektorých štandardov Medzinárodnej organizácie práce priamo do textu Dohody, napr. právo združovať sa, či právo na ochranu zdravia a bezpečnosti, založené na preventívnom princípe.

Systém právnej ochrany zahraničných investícií, známy pod názvom ISDS, kritizovaný

aj zo strany niektorých europoslancov, a tiež odborových centrál, má podľa uznesenia parlamentu prejsť zmenou. Kritici tohto systému však namietajú samotnú filozofiu, na ktorej je **systém ISDS založený a to, že súkromný investor na ochranu svojich investícií bude môcť využiť rozhodcovský súd (arbitráž), namiesto národného súdu, čím dochádza k vytváraniu dvojkolajnosti právnej ochrany.** Postoj európskych odborových centrál k tejto otázke je jednoznačný v tom, že klauzula o ISDS by v Dohode nemala byť obsiahnutá vôbec.

Na Slovensku diskusia o vyjednávaní TTIP takmer nepočul. Z času na čas sa objavujú informácie, ktoré sú orientované na podporu TTIP a jej pozitívnych dopadov na ekonomiku Slovenska a jeho budúci rast. Verejnosť však nemá veľkú šancu vytvoriť si objektívny a reálny obraz o dôsledkoch, ktoré by takáto dohoda mala pre život bežného občana, najmä ak ani viacerí slovenskí europoslanci, ktorí o obsahu TTIP vedia určite viac, nemajú jednoznačne kladný postoj.

TTIP nie je iba štandardnou obchodnou zmlouvou, pretože svojím obsahom prekračuje rámec obchodu a zasahuje do mnohých ďalších oblastí života. Odborové centrály - tak na Slovensku ako aj v Bruseli - veľmi pozorne sledujú priebeh vyjednávaní o TTIP, predkladajú svoje predstavy o obsahu kľúčových ustanovení dohody a snažia sa presadiť ich v Europarlamente. Rokovania o obsahu TTIP budú pokračovať a aj ďalšie aktivity odborov budú závisieť od toho, akým smerom sa budú uberať.

Monika BENEDEKOVÁ
podpredsedníčka OZ KOVO

KOZ SR CHCE ŠTÁTNYM ZAMESTNANCOM ZVÝŠIŤ PLATY O 7 %

Platy štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnom sektore by mali v budúcom roku vzrásť o sedem percent. S takouto požiadavkou prišla Konfederácia odborových zväzov na júlové kolo kolektívneho vyjednávania so zástupcami vlády, Združením miest a obcí Slovenska a samosprávnymi krajov.

Podľa prepočtov KOZ SR valorizácia plátov zamestnancov verejného sektora o sedem percent predstavuje sumu 317,7 milióna eur, vrátane dane a odvodov za zamestnancov a zamestnávateľa. „*Odhad reálneho dopadu valorizácie na verejné financie, teda očistený o odvody do poisťovních fondov, daní z príjmu a príjmov štátneho rozpočtu z tovarov a služieb zo zvýšenej spotreby, ktoré sa priamo alebo nepriamo vrátia späť do verejných financií, sa pohybuje na úrovni približne 136,7 milióna eur,*“ vyčíslila pre médiá hovorkyňa KOZ SR, Martina NEMETHOVÁ.

Zároveň uviedla, že zo strany vlády bol prezentovaný návrh zvýšenia tarifných plátov o predpokladanú mieru inflácie na rok 2016, teda o 1,3 percenta, s čím zástupcovia zamestnancov nesúhlasili.

„*Aj vzhľadom na ešte nezverejnený návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2016 pre obe kolektívne zmluvy zostali otvorené otázky zvýšenia tarifných plátov, pridelu do sociálneho fondu a odchodného nad rozsah zákona o jeden funkčný plat. Návrh ostatných, už platných sociálnych benefitov zástupcovia vlády akceptovali,*“ doplnila M. NEMETHOVÁ.

Ďalšie kolo kolektívneho vyjednávania sa uskutoční po vzájomnej dohode pravdepodobne v auguste tohto roka.

V RUŽOMBERSKEJ SAD-KE NOVÝ MAJITEĽ

Ružomerská SAD LIORBUS, a.s., zmenila majiteľa. Od 22. júna tohto roku sa spoločnosť GOTFRI spol. s r.o. a jej dve dcérske spoločnosti – SAD LIORBUS, a.s. a LIORBUS, s.r.o., pôsobiace v Žilinskom samosprávnom kraji - stali súčasťou zamestnávateľskej skupiny ARRIVA.

Spoločnosť ARRIVA je európskym poskytovateľom transportných služieb a je členom koncernu Deutsche Bahn. Na európskom trhu pôsobí celkom v 14 krajinách, kde prevádzkuje autobusovú, železničnú a lodnú dopravu. Na Slovensku je ARRIVA od roku 2008, pričom doteraz pôsobila v Nitrianskom a Košickom kraji, kde zabezpečuje mestskú, prímestskú, diaľkovú, zahraničnú a komerčnú autobusovú dopravu prostredníctvom troch dopravných spoločností – ARRIVA NITRA, a.s., ARRIVA Nové Zámky, a.s. a ARRIVA Michalovce, a.s., a tiež v rámci servisných spoločností ARRIVA Slovakia, a.s. a ARRIVA Service, s.r.o. Touto akvizíciou sa zvýšil celkový počet zamestnancov firmy na takmer 2 tisíc. (r)

V SAD TRENČÍN ŠOFÉRUJÚ MILIONÁRI

Čo myslíte, je práca vodiča autobusu lukratívna? V SAD Trenčín sú šoféri, ktorí majú na konte aj niekoľko núl! Nehovoríme o peňaženke, ide o kilometre, ktoré títo vodiči odjazdili bez jedinej dopravnej nehody.

To, že dlhé roky bezpečne prepravovali svojich cestujúcich z nich robí „pánov šoférov“, ktorých si treba vážiť. Vedenie spoločnosti SAD Trenčín ich statočnú prácu ocenilo a na slávnostnom stretnutí dňa 16.7.2015 im okrem poďakovania odovzdalo aj symbolické, pozlátené spony na kravaty a finančnú odmenu.

Pri tejto príležitosti im prišli osobne poďakovať aj ďalší vzácní hostia: JUDr. Jaroslav PLEVA – vedúci odboru dopravy Trenčianskeho samosprávneho kraja a tiež major VRÁBEL, zástupca Krajského riaditeľstva policajného zboru v Trenčíne.

Všetkým oceneným patrí veľká vďaka za ich prácu aj od Výboru Základnej organizácie

OZ KOVO SAD Trenčín.

Zároveň im do ďalšieho života prajeme veľa zdravia a ďalšie kilometre bez nehody.

Jozef BURIAN
predseda ZO OZ KOVO SAD Trenčín



Z REGIONÁLNYCH RÁD PREDSEDŮV OZ KOVO

VÝCHODNIARI VO VYSOKÝCH TATRÁCH

V dňoch 18. a 19. júla 2015 sa v Tatranskej Lomnici vo Vysokých Tatrách uskutočnilo dvojdné zasadnutie Regionálnej rady predsedov Základných organizácií OZ KOVO Košického a Prešovského kraja.

Pred zaplnenou sálou sa slova ujal člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Košický kraj, Ján ŠLAUKA, ktorého s burcujúcim javom a rovnako burcujúcou básňou Janka Kráľa Zloboh netradične vystriedal ďalší člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozef BALICA.

Následne sa zúčastneným prihovoril predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA, ktorý informoval o aktuálnych rokovaniach v tripartite na tému výšky budúcoročnej minimálnej mzdy. (Pripomeňme, že návrh Konfederácie odborových zväzov SR je 410 eur, s čím zamestnávateľské zväzy nesúhlasia.) Rovnako sa diskutovalo aj postoj kovárov k skutočnosti, že od roku 2017 sa začína zvyšovať vek zamestnancov, majúci nárok na riadny starobný dôchodok. Témou, ktorá zarezovala, bola aj

prípravovaná a mimoriadne utajovaná obchodná dohoda TTIP medzi Európskou úniou a USA (viac sa o nej dočítate na str. 1 a 3).

Potom sa k slovu dostala podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, ktorá v pripravenej prezentácii informovala o prebiehajúcom procese rozširovania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS) v jednotlivých priemyselných odvetviach.

V popoludňajšej debате rozpútala diskusiu otázka budúročných parlamentných volieb, pri ktorej sa riešil prínos zo spolupráce s ľavicovou vládou, pričom niektorí prezentovali aj vlastné politické ambície. V závere prvého rokovacieho dňa sa prítomní ešte venovali výskumu kolegu a člena predsedníctva, Jána ŠLAUKU,

„O stave zamestnaneckého prostredia na Slovensku“ (nájdete aj na stránke www.ozkovo.sk) a základným ukazovateľom ekonomicko-sociálnej situácie zamestnancov a ich rodín, ku ktorým člen predsedníctva Jozef BALICA –rozdal prítomným aj krátke dotazníky.

Druhý rokovací deň privítali kovári zástupcov Národných inšpektorátov práce v Košiciach a Prešove. Po ich krátkom príhovore nastala zaujímavá diskusia, v rámci ktorej sa predsedovia základných organizácií pýtali na rôzne problémy a následne aj postupy zo strany Inšpektorátov práce v oblastiach, v ktorých pôsobia a mali vlastné, zväčša negatívne skúsenosti – či už to boli otázky BOZP, postupy pri pracovných úrazoch alebo konkrétne nezrovnalosti v podnikoch pri vybraných kontrolách. Diskusiu ukončilo ubezpečenie zo strany zástupcov štátneho orgánu o čo najlepšiu spoluprácu a ústretovosť pri spoločných konzultáciách.

Záver stretnutia Regionálnej rady predsedov ZO OZ KOVO Košického a Prešovského kraja patril informáciám z jednotlivých základných organizácií a následne prijatiu uznesenia zo spoločného rokovania. (af)



STREDOSLOVÁCI SPOLOČNE NA LIPTOVE

V závere júna, presne 24. a 25. júna 2015, sa v hoteli Máj v Liptovskom Jáne uskutočnilo dvojdné zasadnutie Regionálnej rady predsedov ZO OZ KOVO Banskobystrického a Žilinského kraja. V tomto prípade išlo o prvé spoločné zasadnutie kovárskych predsedov z oboch krajov, čo podčiarkla aj vysoká účasť pozvaných členov. Pozvanie prijali aj zaujímaví hostia: prezident Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR, Jozef KOLLÁR a hlavný inšpektor Národných inšpektorátov práce (NIP) v Žiline a Banskej Bystrici, JUDr. Rudolf KUBICA a Ing. František KOŠČ. Srdečné privítanie patrilo aj „hosťujúcim“ členom predsedníctva Rady OZ KOVO z východného Slovenska- Jozefovi BALICOVI a Jánovi ŠLAUKOVI.

Prítomných krátko privítal a s programom oboznámil člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Banskobystrický kraj, Pavel KÚŠ, ktorý následne odovzdal slovo i mikrofón svojmu kolegovi, členovi predsedníctva Rady OZ KOVO za Žilinský kraj, Jaroslavovi KORDEKOVÍ.

Ten stručne poinformoval prítomných o výsledkoch zasadnutia Rady OZ KOVO, ktoré sa konalo deň predtým v Žiline (podrobnejšie v júnových Prioritách). Ospravedlnil neúčasť vedenia OZ KOVO- predsedu a podpredsedníčky- ktorí kolektívne vyjednávali s manažmentom trnavskej automobilky PSA Peugeot Citroën pred ohláseným ostrým štrajkom vo fabrike (mal sa začať 29. júna ráno, nakoniec sa obe strany

dohodli).V príhovore sa J.KORDEK venoval problematike poklesu a stabilizácii členskej základne OZ KOVO s tým, že sa zvažujú rôzne formy jej navýšenia -aj prostredníctvom rôznych benefitov. Informoval aj o zvolaní mimoriadnej Rady OZ KOVO- zatiaľ bez konkrétneho termínu- ktorá by sa mala primárne venovať podrobnostiam pripravovanej obchodnej zmluvy TTIP medzi Európskou úniou a USA a tiež budúročným parlamentným voľbám. Stručne zhodnotil aj spoločné, česko-slovenské stretnutie členov predsedníctiev Rady OZ KOVO a Odborového svazu KOVO (ČR), ktoré sa konalo v polovici júna v českom Znojme a na záver svojho príhovoru ešte poinformoval o aktuálnom vývoji rozširovania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa

v jednotlivých priemyselných odvetviach.

Potom členovia predsedníctva privítali zástupcu NIP v Žiline, JUDr. Rudolfa KUBICU, ktorý po úvodnom slove ochotne reagoval na otázky prítomných. Neskôr sa k nemu pridali aj jeho kolega z NIP v Banskej Bystrici- Ing. František KOŠČ. Diskusia, aj napriek niekoľkým konfrontáciám, bola veľmi podnetná a prínosná pre obe strany, nakoľko niektoré prípady našli spoločné riešenie až pri takejto osobnej konfrontácii.

Následujúci deň patrilo prezentácii prezidenta konfederácie, Jozefovi KOLLÁROVI, o činnosti KOZ SR, spojenej s predstavením videa, vyhotoveného pri príležitosti 25. výročia jej založenia. Okrem problematiky významu odborov sa prítomní dotkli aj aktuálnych tém, ktoré konfederácia na stretnutiach s vládou presadzuje, ako napr. rast minimálnej mzdy či riešenie poskytovania sociálnej výpomoci zo Sociálneho fondu bez zdanenia a odvodov. Do diskusie sa k téme použitia sociálneho fondu zapojil aj M. CVANCIGER, problému závislej práce a nelegálneho zamestnávania sa zas venoval S. LÚPTÁK. Diskusiu k úbytku členov odborov otvoril F. REPKOVSKÝ a k téme tretieho dôchodkového piliera sa vyjadril K. VNUK. Nakoniec so stručnými

(Pokračovanie na 5. str.)



Z REGIONÁLNYCH RÁD PREDSEDŮV OZ KOVO

KOVÁCI ZO ZÁPADU V PIEŠŤANŤOCH

Ako poslední sa v rámci Slovenska stretli v dňoch 2. a 3. júla tohto roku v piešťanskom Hoteli Sorea členovia Regionálnej rady predsedov ZO OZ KOVO Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja - teda Regiónov č.1 a 2.

Prítomných privítali členovia predsedníctva Rady OZ KOVO za regióny západného Slovenska, Jaroslav KOPANICA a Ján STÍSKAL a tiež vedúci Metodického pracoviska (MP) OZ KOVO v Bratislave, Martin VAVRO.

Následne sa slova ujal člen predsedníctva Ján STÍSKAL, ktorý prítomných oboznámil s pripraveným programom a potom ich stručne poinformoval o prijatých záveroch a dokumentoch z júnového zasadnutia Rady OZ KOVO v Žiline. Podrobnejšie sa pristavil pri Stratégii kolektívneho vyjednávania na roky 2015-2016 a pri aktuálnych informáciách z trnavského automobilky PSA Peugeot Citroën, kde sa nakoniec podarilo odvrátiť ostrý štrajk a dohodnúť novú kolektívnu zmluvu na roky 2015-2016. Prítomný predseda Základnej organizácie OZ KOVO PCAS Trnava, Milan MINARECH, sa verejne poďakoval všetkým zamestnancom i solidárnym kovákovi za pomoc a podporu pri ťažkých a vyčerpávajúcich rokovaniach s vedením automobilky, po ktorých sa im nakoniec podarilo presadiť oprávnené požiadavky zamestnancov.

V ďalšej časti programu sa slova ujal vedúci Úseku ekonomiky a kolektívneho vyjednávania OZ KOVO v Bratislave, Marek ŠVEC, ktorý informoval o aktuálnom rozširovaní kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS). Proces rozširovania KZVS, aj ich nedostatková reprezentatívnosť pre podniky, v ktorých OZ KOVO pôsobí, otvoril v pléne kratšiu diskusiu. Následne zúčastnení využili prítomnosť JUDr. M.ŠVECA, PhD., ktorý im poskytol detailný výklad novely Zákonníka práce, účinnej od 1.marca 2015 a odpovedal na viaceré

otázok v súvislosti s využitím tejto novely v praxi. Rozprava pokračovala aj po vystúpení vedúceho MP OZ KOVO v Bratislave, M.VAVRA, ktorý apeloval na prítomných, aby na metodické pracovisko posielali kópie uzatvorených kolektívnych zmlúv i vyplnené dotazníky, na základe ktorých si mali všetky základné organizácie vyšpecifikovať požiadavky, s ktorými im môžu funkcionári a špecialisti OZ KOVO odborne pomôcť. Časť dotazníkov sa nevrátila, ale tí, ktorí svoje požiadavky už zadefinovali, môžu v blízkej budúcnosti očakávať konkrétnu pomoc. Táto poznámka vyvolala intenzívnu diskusiu, keď J.BURIAN podotkol, že dlhodobou pomoc pri kolektívnom vyjednaní žiadajú tí istí - často aj uvoľnení predsedovia ZO- ktorí by to za tie roky mohli zvládnuť aj sami. Tu sa niektorí ohradili a poukázali na špecifické prostredie i zákernosť niektorých manažérov, ktorý kolektívne vyjednanie i predstaviteľov odborov podceňujú, či zámerne sabotujú. Diskusiu uzavrel člen predsedníctva J.KOPANICA s tým, že keď on, J.STÍSKAL či kolegovia na metodickom pracovisku môžu, vždy ochotne pomôžu. Poukázal však na obmedzené kapacity špecialistov i členov metodického pracoviska - obzvlášť pre potreby regiónov západného Slovenska - a vyslovil zámer prijať do tohto regiónu ešte aspoň jedného právnika. Zároveň tým otvoril tému profesionalizácie odborárskeho aktívu, ktorá vyvolala množstvo rôznorodých reakcií- od úplného zamietnutia až po návrh, aby túto funkciu zastávali vedúci jednotlivých mandátových obvodov. Po tejto diskusii sa slova opäť ujal vedúci metodického pracoviska M.VAVRO,

ktorý sa pristavil pri neúplnej databáze členov základných organizácií OZ KOVO. Práve na základe nej sa vydávajú nové členské preukazy, ktoré sú plastové, s magnetickým prúžkom pre načítanie rôznych benefitov. Podmienkou je však zaslanie databázy členov z jednotlivých odborových organizácií s požadovanými údajmi, pričom túto povinnosť si v oboch regiónoch doteraz splnila len štvrtina organizácií. Na záver svojho vstupu ocenil M. VAVRO zlepšujúcu sa platobnú disciplínu pri odvádzaní členských príspevkov. Vzápätí však zdôraznil potrebnú kontinuitu pri školení hospodárov ZO a pri kontrolách hospodárenia tak, aby sa následne predišlo rôznym nepríjemným, často hraničným situáciám pri spravovaní odborárskych prostriedkov.

Na druhý deň sa členom piešťanského zasadnutia prihovoril predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA. Informoval prítomných o výsledkoch zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady (tzv. tripartity), kde sa rokovalo o zrušení dane a odvodov pri sociálnej výpomoci, či výške budúcoročnej minimálnej mzdy. Aktuálny návrh zástupcov odborov je 410 eur, vláda uvvažuje o 400 eurách, ale ešte sa o tejto téme bude intenzívne rokovať. Predseda zväzu zároveň informoval o pripravovanej obchodnej dohode TTIP medzi Európskou úniou a USA, o ktorej by sa mali dozvedieť členovia Rady OZ KOVO viac na svojom mimoriadnom zasadnutí niekedy začiatkom jesene. E.MACHYNA tiež prítomným zverejnil štatistiku z posledných troch rokov a množstvom firiem s neuhradenými vysokými pohľadávkami, čo negatívne vplyva na likviditu spoločnosti. Dôsledkom toho vzniká pri takýchto firmách druhotná platobná neschopnosť, výrazne ovplyvňujúca aj zamestnanosť. Aj preto by rád presadil zámer novelizovať Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a v Trestnom zákone zaviesť trestnoprávnu a hmotnoprávnu zodpovednosť pre nepoctivých štatutárov spoločností.

Následovala krátka diskusia, po ktorej sa oficiálny program skončil a prítomní sa napokon rozlúčili.

Text a foto: af



STREDOSLOVÁCI SPOLOČNE NA LIPTOVE

(Dokončenie zo 4. str.)

informáciami z oblasti BOZP – legislatívy, aplikačnej praxe a najčastejších nedostatkov pri ich dodržiavaní - vystúpil špecialista ZIBP, Ladislav FILIPKO. K otázkam k Zákonníku práce, k jeho najčastejším porušovaniam i ku konkrétnym príkladom z praxe sa zas ochotne vyjadrovala právnička Metodického pracoviska v Banskej Bystrici, JUDr. Renáta MATEJOVÁ.

V závere vedúci Metodického pracoviska v Banskej Bystrici, Vladimír FILIPČA, informoval o nových členských preukazoch a zároveň apeloval na predsedov ZO, ktorí pre ich realizáciu ešte neodovdali databázu svojich členov, aby tak urobili čo najskôr. Nakoniec ešte vystúpil člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozef BALICA, ktorý sa vyjadril k nepriaznivej celospoločenskej situácii a jej dopadom na slovenských zamestnancov tak v sociálnej, ako aj ekonomickej oblasti. Text a foto: af

JUBILUJÚCI NAJSTARŠÍ PREDSEDA ZO OZ KOVO



Znie to neuveriteľne a rovnako neuveriteľný je aj pohľad na pána Ladislava Wolfa z Bratislavy, ktorého tvár, športová postava, svižný pohyb a pohotové reakcie vôbec neprehrádzajú jeho skutočný vek. O tom nás tvrdohlavo presvedča len dátum jeho narodenia, ktorý napovedá, že pán Ladislav WOLF, predseda Základnej organizácie Marianum- Pohrebništvo mesta Bratislavy, sa 31. júla tohto roku dožíva krásneho sviatku, 80-ych narodenín.

Pán WOLF je navyše aj jubilujúcim členom odborovej organizácie, kde pôsobí už neuveriteľných 60 rokov. Spoluzakladal a dlhý čas pôsobil v Základnej organizácii ZARES, š.p. Bratislava v rôznych vedúcich funkciách. Bol zakladateľom a aktívnym funkcionárom Telovýchovnej jednoty Zares a vedúcim troch futbalových družstiev. Nakoniec, práve šport a práca v záhrade ho udržiavajú v závideniahodnej kondícii. Pán Ladislav WOLF je rodený Skaličan, na čo je právom hrdý. S manželkou vychovali dve deti a teraz sa teší aj z troch vnúčat. Zavesil funkcionárčenie v odboroch na klince sa však ani zďaleka nechystá. Naopak, ako sám hovorí: „Kým vládzem a môžem byť ľuďom užitočný, nemám s tým najmenší problém a som rád, že aj moji spolupracovníci to tak vnímajú.“ Za základ svojej dlhoročnej úspešnej práce považuje dobré kolegiálne a medziľudské vzťahy, korektnú komunikáciu s vedením podniku i ľuďmi naokolo a hlavne pevné rodinné zázemie.

Pán Ladislav, zo srdca Vám želáme všetko najlepšie, najmä veľa zdravia, spokojnosti a síl do ďalších rokov. Srdečne blahoželáme!

(r)

VÝKON PRÁCE VO SVIATOK V KONTE PRACOVNÉHO ČASU

Na výkon práce vo sviatok, a to aj v rámci inštitútu konta pracovného času, sa vzťahuje ustanovenie § 94 Zákonníka práce. Konto pracovného času je - v zmysle § 87a) Zákonníka práce - spôsob nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času.

Pre výkon práce vo sviatok - aj v rámci konta pracovného času - je podstatné rozlišovať, či u konkrétneho zamestnávateľa ide o nepretržitú prevádzku alebo nie. **Nepretržitá prevádzka, t.j. nepretržitý pracovný režim**, je v zmysle § 90 ods. 8 Zákonníka práce taký pracovný režim, v ktorom pracovná činnosť prebieha súvislo po všetky dni v týždni. Na základe § 94 ods. 4 Zákonníka práce je možné vo sviatok zamestnancovi nariadiť len práce, ktoré možno nariadiť v dňoch nepretržitého odpočinku zamestnanca v týždni (§ 94 ods. 3 Zákonníka práce), práce v nepretržitej prevádzke a práce, potrebné pri strážení objektov zamestnávateľa.

V prípade, že u zamestnávateľa nie je uplatňovaný nepretržitý pracovný režim, je potom v zmysle vyššie uvedeného možné

zamestnancovi vo sviatok nariadiť podľa § 94 ods. 3 Zákonníka práce (a to aj pri konte pracovného času) len tieto práce: naliehavé opravárske práce, nakladacie a vykladacie



práce, inventúrne a uzávierkové práce, práce vykonávané v nepretržitej prevádzke za zamestnanca, ktorý sa nedostavil na zmenu, práce na odvrátenie nebezpečenstva, ohrozujúceho život, zdravie, alebo pri mimoriadnych udalostiach, práce nevyhnutné so zreteľom na uspokojovanie životných, zdravotných a kultúrnych potrieb obyvateľstva, kŕmenie a ošetrovanie hospodárskych zvierat, naliehavé práce v poľnohospodárstve, v rastlinnej výrobe pri zakladaní, ošetrovaní a zbere pestovaných plodín a pri spracovaní potravinárskych surovín a v zmysle § 94 ods. 4 Zákonníka práce tieto práce: práce potrebné pri strážení objektov.

V prípade, že zamestnávateľ, u ktorého sa neuplatňuje nepretržitý pracovný režim, rozvrhne na sviatok pracovnú zmenu, na ktorej sa majú vykonávať iné práce, ako sú uvedené v § 94 ods. 3 a 4, je možný výkon takýchto prác na tejto zmene len so súhlasom zamestnanca, nie je možné nariadenie takýchto prác jednostranne zo strany zamestnávateľa.

Vypracovalo:

Metodické pracovisko OZ KOVO v Bratislave

PREVENTÍVNE OPATRENIA PRI HORÚČAVÁCH

Ľudské telo vytvára celý rad nepredvídaných obranných reakcií na nadmernú tepelnú záťaž, ktoré môžu byť príčinou rôznych, nebezpečných udalostí a závažných pracovných úrazov, či vážnejších zmien zdravotného stavu.

Základným legislatívnym východiskom pre vykonávanie opatrení zamestnávateľa na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých účinkov faktorov tepelno-vlhkostnej mikroklimy na zdravie zamestnancov je § 37 zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z.z., alebo zákon).

Uvedený zákon (§ 37 ods. 2) ukladá zamestnávateľovi povinnosť - pri dlhodobom výkone práce - dodržiavať prípustné hodnoty faktorov tepelno-vlhkostnej mikroklimy v závislosti od tepelnej produkcie organizmu zamestnanca.

Nariadenie vlády SR č. 544/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci ustanovuje podrobnosti posúdenia tepelno-vlhkostnej mikroklimy na pracoviskách. **Pri hodnotení prípustných mikroklimatických podmienok na pracoviskách, kde nemožno dodržať prípustné hodnoty (dochádza k ich prekročeniu), je nutné posudzovať, pre elimináciu**

negatívneho vplyvu tepelnej záťaže na organizmus zamestnanca, celkový energetický výdaj zamestnanca (M,W) pri danej činnosti a nameranú teplotu na pracovisku. Pre spoľahlivé zatriedenie práce do triedy práce, treba vykonať objektívne posudzovanie energetického výdaja a analýzu vykonávanej činnosti zamestnanca (tabuľka č.1 prílohy k vyhláške č.544/2007 Z.z.).

Pracovníkov v priemysle môžeme - podľa celkového energetického výdaja v kontexte popisu pracovných činností - zaradiť do triedy práce 1c) alebo 2 (podľa tabuľka č.1 prílohy k vyhláške č.544/2007 Z.z.). V spomínaných triedach práce sa výrazne obmedzuje únosný čas práce podľa aktuálnych teplôt na pracoviskách, aj z dôvodu používania špeciálnych osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Primárnou povinnosťou zamestnávateľa pri prekročení prípustných hodnôt mikroklimatických podmienok je zabezpečovanie pitného režimu zamestnancov pri záťaži teplom náhradou najmenej 70% vody, stratenej za pracovnú zmenu



potením a dýchaním, nasledovne (§7 vyhláška č. 544/2007 z.z.):

- zabezpečením pitnej vody bezprostredne na miestach výkonu práce (v balenej, prípadne inej forme) ako ochranného nápoja (pri balenej vode optimálnej teplota vody +15°C)
- zabezpečením náhradných nápojov, ak je predpoklad prekročenia smerných hodnôt počas mimoriadne teplých dní, prostredníctvom ktorých sa dopĺňa strata tekutín a minerálnych látok, stratených potením a dýchaním (stanovisko MZ SR Z56269-2011-OL).

Dodržiavanie prípustných mikroklimatických podmienok a povinnosti zamestnávateľa vykonávať opatrenia pri prekročení prípustných hodnôt mikroklimatických podmienok sa nevzťahuje len na výkon rizikových prác, ale aj na výkon všetkých druhov prác, zaradených do I. až IV. kategórie (napr. aj administratívne činnosti).

V záujme predchádzania negatívnych situácií (kolapsové stavy zamestnancov) sú zamestnávateľia, okrem pitného režimu, povinní prijímať ďalšie opatrenia, ako napr. zaraďovať do pracovnej zmeny bezpečnostné prestávky s pobytom dotknutých zamestnancov mimo exponovaného miesta výkonu práce (chladné miestnosti) alebo skrátiť, resp. inak rozvrhnúť pracovný čas.

Správne posúdenie mikroklimatických podmienok je nutné zabezpečiť prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby (§ 26 zákona č.124/2006 Z.z.) pre konkrétne pracovné miesto, pracovnú činnosť a na základe objektívizačných meraní a snímkov pracovného času daného pracoviska.

V prípade nespĺnenia zákonných povinností zamestnávateľom je nevyhnutné bezodkladne požiadať o vykonanie kontroly príslušný orgán štátneho dozoru na úseku ochrany zdravia - v zmysle § 6 zákona č. 355/2007 Z.z..

Prípravil : Ladislav FILIPKO,
ŠOP MP OZ KOVO Banská Bystrica

TRESTNÁ ZODPOVEDNOSŤ PRÁVNICKÝCH OSÔB

Nový návrh zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb bude hotový do konca roka a má obsahovať nevyhnutné minimum, ktoré od Slovenska vyžadujú medzinárodné organizácie. Pre médiá to nedávno potvrdil slovenský premiér, Robert FICO.

Dodal, že pociťujú veľký tlak na prijatie tejto normy predovšetkým zo strany Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). V rámci minimálnych požiadaviek je určené, akých trestných činov sa norma bude týkať. „Prislúbili sme zamestnávateľom, že sa v tomto okamihu budeme venovať len minimálnym požiadavkám medzinárodných organizácií,“ vyhlásil premiér R. FICO. Zároveň pripustil, že ak prax ukáže, že zákon je prospešný a pomáha, neskôr sa môžu vrátiť k jeho modifikácii.

Podľa Roberta FICA musí norma vzniknúť v spolupráci všetkých sociálnych partnerov. Odborári a živnostníci chcú k tejto téme pristupovať aktívnejšie, na druhej strane sú podnikatelia, ktorí sú opatrnejší. Premiér považuje ich obavy, že by trestná zodpovednosť právnických osôb mohla byť zneužívaná ako nástroj v konkurenčnom súboji, za oprávnené.

Prezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ) Tomáš MALATINSKÝ uviedol, že na prijatie tohto minima sa väčšinou zhodli. Pre podnikanie je podľa nich dobré, ak sa využívajú iba ekonomické nástroje a ďalšie právo len ako krajný prostriedok pre tých, ktorí podnikanie zneužívajú.

Bude zákon k insolventnosti firiem?

K danému pripomeňme, že v minulom čísle nášho mesačníka sme priblížili návrh zástupcov odborov o rie-

šení problému insolventnosti firiem. Tento návrh bol diskutovaný aj na tripartite (Hospodárskej a sociálnej rade) s predstaviteľmi vlády a zamestnávateľskými zväzmi, zatiaľ však bez dohody.

Cieľom návrhu Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR je vytvoriť zákon, ktorý by pomohol eliminovať množstvo neuhradených záväzkov, vzniknutých pre tzv. insolventnosť (platobnú neschopnosť) firiem. Tým by sa zároveň zabránilo druhotnej platobnej neschopnosti, ovplyvňujúcej zamestnanosť, investície firmiem i rast hospodárstva. Predseda Odborového zväzu KOVO Emil MACHYNA argumentoval, že **len v odvetví elektrotechniky a strojárstva sú podľa prieskumu počas troch rokov po lehote splatnosti pohľadávky v sume približne 400 miliónov eur**. Problémom s ich vymáhaním by následne zabránil zákon, aký existuje napríklad v Anglicku alebo Nemecku: „Kde po 30 dňoch, ak je podnikateľ insolventný, musí dať podnik do konkurzu, likvidácie alebo inej formy ochrany, inak je trestnoprávne a hmotnoprávne zodpovedný,“ vysvetlil E. MACHYNA.

Ako sa bude táto iniciatíva vyvíjať, budeme aj naďalej monitorovať a priebežne vás informovať na stránkach Priorít i www.ozkovo.sk.

(r, Sita)

AUTOMOBILOVÝ PRIEMYSEL

VOLKSWAGEN SK PRIJME VYŠE 100 ĽUDI

Bratislavský závod automobilovej spoločnosti Volkswagen Slovakia odštartoval nábor viac ako stovky nových pracovníkov do produkcie SUV vozidiel. Uplatnenie nájdu absolventi, aj uchádzači s praxou z celého Slovenska. Firma potrebuje obsadiť pozície najmä v produkcii automobilov. Ide o pracovníkov montáže automobilov, autoklampiarov, nástrojárov, údržbárov či pracovníkov lakovne. Spoločnosť hľadá predovšetkým ľudí s technickým vzdelaním stredoškolského stupňa. Pre uchádzačov s bydliskom mimo Bratislavy zabezpečia aj dopravu alebo ubytovanie.



Každý novonastúpený výrobný pracovník pritom absolvuje kvalifikačný tréning v dĺžke minimálne štyroch týždňov, v závislosti od pracovnej pozície. Noví zamestnanci Volkswagenu budú podľa zverejnených informácií využívať aj rôzne zamestnanecké benefity. Spoločnosť VW Slovakia, a. s. patrí k najväčším exportérom, investorm i zamestnávateľom v súkromnom sektore na Slovensku a zamestnáva 9 400 ľudí.

V ŽILINE VYROBILI 169-TISÍC VOZIDIEL

Slovenská továrňa juhokórejskej automobilky Kia Motors vyrobila v prvom polroku 2015 viac ako 169 000 vozidiel a počas celého roka chce opäť naplno využiť

svoje výrobné kapacity. Automobilka vlni, v závode pri Žiline na severe Slovenska, vyprodukovala rekordných vyše 323 000 vozidiel. „Prvý polrok hodnotím ako úspešný. Spustili sme tretiu zmenu v hale na výrobu motorov, začali sme vyrábať vylepšenú verziu Kia cee'd a v druhom polroku zaradíme do portfólia novú Kia Sportage. Verím, že vďaka novým modelom budeme aj tento rok využívať výrobné kapacity závodu naplno,“ uviedol zástupca slovenskej divízie Kia Motors, Seong-Gyu LEE. Okrem modelov Kia Sportage a Kia cee'd automobilka vyrába na Slovensku, kde má jediný závod v Európe, tiež rodinný automobil Kia Venga. Tento rok má Kia v pláne preinvestovať na Slovensku 140 miliónov eur.

PORSCHE PREBERÁ ZÁVOD V DUBNICI

Stuttgartská automobilka Porsche AG rozširuje svoje pôsobenie v Európe a aj na slovenskom trhu. Zoberie si totiž pod svoje krídla dva strojárské závody. Jeden v Dubnici nad Váhom a druhý v saskom meste Schwarzenberg pri Augsburgu. Obidva spolu zamestnávajú viac ako 600 ľudí. Všetci ostanú pracovať na svojich miestach, len budú súčasťou novozaloženého podniku Porsche Werkeugbau GmbH, ktorý bude sto-percentnou dcérskou spoločnosťou Porsche AG.

Dubnický závod však Porsche nepreberie úplne celý. Existujúca firma Kuka Enco Werkeugbau sa totiž rozdelí na dve firmy. „Jednu, s 35 zamestnancami, si ponechá Kuka, v ktorej bude ďalej konštruovať robotizované automatizované linky pre automobilový priemysel. V rámci nej buduje aj technologické centrum s cieľom zamestnávať 80 kvalifikovaných konštruktérov,“ ozrejmil konateľ spoločnosti Kuka Enco Werkeugbau, Pavol TURŇA. Druhá časť doterajšej firmy so 155 zamestnancami – nástrojára – sa vyčlení a prevezme ju Porsche AG. V nej budú zamestnanci ako doteraz vyvíjať, konštruovať, vyrábať a u zákazníka doširoka lisovacie nástroje na výrobu vonkajších dielov karosérií. Určené sú pre rôzne modely áut v rámci koncernu Volkswagen. To, za koľko Porsche obe strojárne odkúpilo, nie je známe. Obchodujúce strany sa však už dohodli, čakajú ešte na odobrenie od protimonopolného úradu. Ten má rozhodnúť do 3. augusta tohto roka.

(r, Sita, TASR)

KRÁTKO

NA SLOVENSKU PRIEMERNÁ MZDA 929 EUR

V prvom polroku tohto roka zarábali občania na Slovensku v priemere 929 eur v hrubom mesačne. Najvyššie zárobky pritom mali pracujúci v Bratislavskom kraji. Ich priemerný mesačný plat dosiahol úroveň 1283 eur. Naopak, v Prešovskom kraji zarábali ľudia najmenej, ich boli platy o viac ako tretinu nižšie, a to v priemere 808 eur mesačne. Vyplýva to z online prieskumu portálu Platy.sk, do ktorého sa počas prvých šiestich mesiacov zapojilo 36.766 respondentov. Do tejto mzdy sú pritom zahrnuté aj odmeny a provízie opýtaných.

Platové rozdiely boli aj medzi pohlaviami. Muži totiž zarábali v prvom polroku o 27 % viac ako ženy. Rozdiel medzi ich priemernými platmi bol 218 eur. Suma 1000 eur prekročili priemerné hrubé mesačné zárobky na manažérskych pozíciách a u kvalifikovaných technických zamestnancov, akými sú napríklad technológovia, programátori, architekti a ďalšie profesie, vyžadujúce technické vzdelanie. V pomocných profesiách zarábali ľudia najmenej. Ich priemerný hrubý plat dosiahol úroveň 547 eur. Mzdové rozdiely boli pritom zaznamenané aj v jednotlivých firmách. Prieskum ukázal, že vo veľkých firmách ľudia zarábali o 30 % viac ako zamestnanci v malých firmách. Respondenti z firiem do 10 zamestnancov uvádzali v prvom polroku priemerný hrubý plat 780 eur.

Líšila sa aj výška zárobku z pohľadu odvetví. Zamestnanci v cestovnom ruchu, hotelierstve a gastronómii zarábali o štvrtinu menej, ako je celoslovenský priemer, cca 690 eur mesačne. Nad priemerný hrubý mesačný plat 929 eur sa dostali zárobky v stavebníctve, finančnom sektore, priemysle, výroba a distribúcií energetických médií a v informačných technológiách.

SLOVENSKO UŽ 7 MESIACOV V DEFLÁCI

Slovensko bolo v júni siedmy mesiac po sebe v deflácií. Spotrebiteľské ceny v krajine v medziročnom porovnaní - rovnako ako v predchádzajúcich dvoch mesiacoch - klesli o 0,1 percenta. Informoval o tom Štatistický úrad SR. Analytici očakávali, že krajina sa už z deflácie vymaní. V medzimesačnom porovnaní ceny tovarov a služieb v júni spomalili tempo rastu na 0,1 percenta po májovom náraste o 0,3 percenta. Ceny potravín, ktoré majú značný podiel na spotrebiteľskom koši, v júni v medziročnom porovnaní stúpili druhý mesiac po sebe. V júni zrýchlili tempo rastu na 0,4 perc. z 0,1 percenta. Slovensko bolo v deflácií už väčšiu časť minulého roka. Deflácia obvykle zvädza spotrebiteľa k odkladaniu výdavkov a podniky k odkladaniu investícií kvôli očakávaniu nižších cien v budúcnosti. To podkopáva hospodársky rast a zamestnanosť. Slovenská centrálna banka (NBS) očakáva, že krajina bude v deflácií celý rok 2015. Pokles spotrebiteľských cien by ale mal byť podľa poslednej prognózy miernejší, než NBS pôvodne čakala.

NA MINIMÁLNY DŮCHODOK TREBA 30 KVALIFIKOVANÝCH ROKOV POISTENIA

Najnižšia suma minimálneho dôchodku sa bude vyplácať vo výške 269,50 eura mesačne a dostane ju ten poberateľ starobného dôchodku, ktorý Sociálnej poisťovni preukáže 30 rokov tzv. kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia. Ziskom ďalších kvalifikovaných rokov sa zvýši, a to od 31. po 39. rok o 2 % zo sumy životného minima, ktoré platilo v danom roku a pri získaní ďalších rokov o 3 % zo sumy životného minima, platného v danom roku. Najvyššia suma minimálneho dôchodku pritom nie je stanovená. Do rokov, potrebných pre nárok na minimálny dôchodok, sa započítajú aj celé obdobia poistenia v cudzine, avšak len od 1. januára 1993, a to bez ohľadu na výšku tam dosiahnutých príjmov. Dôchodca poisťovni predkladá potvrdenie inštitúcie daného štátu o trvaní poistenia v cudzine, pričom za cudzinu sa považujú členské štáty Európskej únie, štáty Európskeho hospodárskeho priestoru, Švajčiarsko a štáty, s ktorými má Slovensko uzatvorenú medzinárodnú zmluvu. Podmienkou rozhodnutia o minimálnom dôchodku je, že dôchodca požiadal o všetky dôchodkové dávky, na ktoré má nárok.

(r, R.Brázdovič, TASR)

VYHLÁSENIE VIEDENSKÉHO MEMORANDA VO VYSOKÝCH TATRÁCH

V polovici apríla (15.- 16. apríla 2015) sa na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách stretli zástupcovia odborových zväzov zo signatárskych krajín tzv. Viedenského memoranda (Nemecko, Rakúsko, Česká republika, Maďarsko, Slovinsko a Slovenská republika), aby si opäť po roku vymenili nové poznatky a skúsenosti z pracovného života, legislatívy i riešenia špecifických problémov v odborárskej praxi. Z toho stretnutia vzišlo spoločné vyhlásenie, z ktorého časť vám teraz prinášame:

„My, signatárske odborové zväzy skupiny Viedenského Memoranda, podporujeme a presadzujeme solidaritu, spolupatričnosť, jednotu a vzájomnú spoluprácu ako základné hodnoty a princípy existencie a činnosti odborov. Nesú-

hlasíme s aktivitami, ktoré rozdeľujú a oslabujú jednotu a integritu odborov, ako základný prvok našej stability, sily a odbornej zdatnosti. Takto nemôžeme garantovať ochranu svojich členov pred vplyvom kapitálu. Zabudnúť na tie-



Signatári VM, zľava: R. Wimmer (PROGE - Rak.), J. Wechsler (IG METALL - Nem.), E. Machyna (OZ KOVO - SR), B. Balogh (VASAS - Maď.) a J. Souček (OS KOVO - ČR).

to základné princípy znamená oslabenie, stratu a vnútornú konkurenciu, ktorá vedie k neistote a zhoršovaniu podmienok práce odborov a zamestnancov, ktorých zastupujeme.

Zameriame sa pri tom predovšetkým na nasledujúce ťažiskové body:

- Vývoj v automobilovom priemysle
- „Priemysel 4.0“ inak povedané „Digitalizácia sveta práce“
- Odmietavý postoj voči zmluve o voľnom obchode TTIP a CETA

Hlavným poslaním odborov je ochrana práv a záujmov pracujúcich a zlepšovanie ich pracovných a životných podmienok. Toto poslanie môžu odbory naplniť iba vtedy, ak budú silné a jednotné.“

Zúčastnené odborové zväzy sa zároveň zaviazali k lepšej medzištátnej výmene informácií o pripravovaných podnikových reštrukturalizáciách (zatvorenie podniku, zníženie počtu zamestnancov) s jednotným a koordinovaným postupom, k spoločným aktivitám, zameraným na organizovanie členov, poprípade zakladania organizácií podnikového zastúpenia zamestnancov za spoluúčasti odborov z krajiny, kde sa nachádza centrálné vedenie v podnikoch členských štátov Memoranda. Zúčastnené odbory chcú tiež jednoznačne odmietat' pokusy vytvoriť v strednej a východnej Európe zóny bez odborov.

Prípravila: Mgr. M. SITÁROVÁ,
krátené redakciu

ZÁZRAČNÉ MARHULE

Pochádzajú z Číny, odkiaľ sa postupne rozšírili do celého sveta. Zastúpenie cenných látok je v tomto malom ovocí priam unikátne. Patria medzi najzdravšie potraviny na tanieri, pretože vám pomôžu zložiť mnoho zdravotných ťažkostí.

Ak by sme to mali poňať čo najstručnejšie, potom vedzte, že **marhule sa vám postarajú o dobré trávenie, podpora vašu snahu zbaviť sa prebytočných kilogramov, dokážu znížiť vysoký cholesterol, odstránia stres, dodajú vám energiu a ešte vás aj omladia.** Mnoho Slovákov má tento ovocný strom dokonca vo vlastnej záhrade, hoci jeho pestovanie nebýva jednoduché. Prv, než tak urobíte, poraďte sa so skúsenými záhradkármi, aké kroky je nutné pri pestovaní marhúľ dodržať. Výsledok ale nepochybné bude stáť za to, veď marhule:

- podporujú krvotvorbu,
- majú vysoký podiel draslíka, ktorý znižuje krvný tlak a prispieva k správnej funkcii srdca,
- prítomný betakarotén vyživuje pokožku, vlasy, nechty a má omladzujúci efekt,
- sú účinnou prevenciou rakoviny,
- patria medzi prírodné antidepresívum,
- ochraňujú bunky pred pôsobením voľných radikálov,
- napomáhajú astmatikom pri problémoch s dýchaním,
- veľké množstvo vitamínu B má blahodarný vplyv na nervovú sústavu,
- kyselina listová zas znižuje riziko demencie a vzniku Alzheimerovej choroby.

O celý rad pozitívnych vplyvov marhúľ na ľudský organizmus sa starajú nielen vitamíny A, B, C, E a K, ale aj prítomné minerály. Za všetky spomeňme železo, sodík, draslík, selén, vápnik, zinok, meď, fosfor, mangán a ďalšie nenasýtené mastné kyseliny. Zopár marhúľ je preto nielen ideálnou dietatou, ale vďaka ich sladkastej chuti i maškrtou.

Pre lepšie opálenie i na chudnutie

- Marhule konzumujte v ľubovoľnom množstve, nielenže tým potešíte celý organizmus,



no budete vyzerat' krásne i navonok. Marhule sú totiž zodpovedné za omladenie pokožky, obsahujú betakarotén a ich jedením si v lete zabezpečíte dlhotrvajúce opálenie.

- Napriek sladkastej chuti sa marhúľ nemusíte obávať ani pri redukčných diétach. Obsahujú totiž významnú látku pektín. Tá má vysokú sýtiacu schopnosť a podľa lekárskeho výskumov pri pravidelnom konzumovaní redukuje hladinu škodlivého cholesterolu v krvi.

Potešia aj sušené

Ani po skončení marhuľovej sezóny nemusíte zúfať. Zdraviu prospešné sú i sušené marhule, nabité horčičkom, ovplyvňujúcim nervovú sústavu a rovnako železom, čo ocenia predovšetkým ľudia, trpiaci anémiou.

Marhuľový olej

Marhule v hojnej miere využíva aj kozmetický priemysel. Popri marhuľovom telovom mlieku a šampóne s výťažkami z marhúľ sa čoraz väčšou pozornosťou teší i marhuľový olej. Ten poteší nielen vašu pokožku, ale i suchšie, krepovité vlasy. Marhuľový olej je naozaj účinnou vlasovou kúrou, ktorá cez noc premení vaše vysušené končeky na nepoznanie.

UPOZORNENIE!

Marhule aspoň hodinku nezapíjajte žiadnou tekutinou, v opačnom prípade si koledujete o hnačku, kŕče v bruchu a plynatosť. Tehotné ženy by to kvôli vyššiemu obsahu medi s ich jedením nemali preháňať!

(r)